

“OHAL Sürecinde İşten Atılan Hekimler: Kurumsal ve Mesleki Sorumluluklarımız Çalıştayı” Sonuç Bildirgesi

29 Ocak 2017 tarihinde yapılan “OHAL Sürecinde İşten Atılan Hekimler: Kurumsal ve Mesleki Sorumluluklarımız Çalıştayı”nda, açılış konuşmasından sonra Türk Tabipleri Birliği (TTB) Merkez Konseyi Başkanı Dr. Raşit Tükel, OHAL sürecinde TTB’nin yaptıklarını anlatan bir sunum yapmış ve ardından TTB avukatı Ziyet Özçelik ihraçlarla ilgili hukuksal durum hakkındaki bilgileri aktarmıştır.

Çalıştayın ikinci bölümünde katılımcılar dört gruba ayrılmış; her grup kendi aralarında sorunlar ve çözüm önerilerini tartışmıştır. Ardından forum bölümünde çalışma gruplarının raporları sunulmuştur. Forum bölümünde söz alan konuşmacılar, işe geri dönmek için mücadele kararlılıkları dile getirdiler. Referandumda hayır sonucu çıkması halinde, bunun demokrasi, hak ve hukuk mücadelesi için önemli bir eşik olacağı vurgulandı.

Sağlık meslek örgütleri sağlık alanında ve akademide örgütlü olan sendikaların temsilcilerinin oluşturduğu Çalışma Grubunda, kurumların OHAL sürecinde verdikleri mücadeleyle ilgili deneyimleri paylaşıldı. Kurum temsilcileri tarafından 685 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile kurulacağı ilan edilen OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu’nun çalışma biçimiyle ilgili taleplerin oluşturulması kararlaştırıldı. Bu konuda kurumlar tarafından kamuoyunun bilgilendirilmesi, yetkili birimlere başvuruda bulunulması, uluslararası desteğin sağlanması yönünde çalışmalar yapılmasına karar verildi.

İhraç edilmiş ve edilmemiş üyelerden oluşan, moderatörlüklerini Dr. Feride Aksu Tanık, Dr. Şeyhmus Gökalp ve Dr. Hafize Öztürk Türkmen’in yaptığı diğer üç çalışma grubu tarafından aşağıda yer alan konu başlıklarını üzerinden sorunlar ve çözüm önerilerini belirlendi:

1. OHAL sürecinde işten atılan hekimlerin envanterini çıkarma ve süreci izleme,
2. Dayanışmayı örme,
3. İstihdam ve geçim sorunları,
4. Sosyal sorunlar ve hak ihlalleri.

TTB Merkez Konseyine bağlı olarak Kamu İhraçları Komisyonu kurulması; tabip odalarında bu birime bağlı olarak çalışan ünitelerin oluşturulması; ilgili ünite ve gruplarda KHK’lerden etkilenen kişilerin yer alması ve TTB, tabip odaları ve çalışma grubu tarafından aşağıda yer alan başlıklardaki çalışmaların yürütülmesi önerildi.

1. OHAL Sürecinde İşten Atılan Hekimlerin Envanterini Çıkarma ve Süreci İzleme

Envanter çıkarma ve süreci izlemede yaşanan sorunlar:

1. TTB’nin yaptığı çalışmalardan hekimlerin haberlerinin olmaması,
2. Bazı odaların çabalarının eksik olması,
3. İhraç edilen hekimlerin odalara üyeliklerinin olmaması ve dolayısıyla irtibat kurulamaması,

4. Göreve iade edilmelerin ve geri dönenlerin sayılarının net olmaması ve bu durumda olan kişilerin yetersiz takibi,
5. Bazı hekimlerin tutuklu olarak cezaevlerinde bulunması,
6. Odalardan istifaların olması.

Envanter çıkarma ve süreci izlemeyle ilgili yaşanan sorunların çözümü için öneriler:

1. Envanter/kayıt sistemi tutularak işten atılan hekimlerin izlenmesi,

[Envanterde yer alması önerilen bilgiler: Adı soyadı, TC numarası, cinsiyeti, mesleki durumu (pratisyen, uzman, asistan, akademik personel), görevi ve son görev yeri, yaşadığı yer, meslekteki süresi, medeni durumu, çocuk sayısı, barınma durumu (kirada olup olmadığı), borç durumu, emeklilik başvuru durumu, ihraç edilme (KHK'nin sayısı) ya da açıkta olma durumu, ailede ihraç olup olmadığı, dava süreci, meslek dışı iş yapıp yapmadığı, ruhsal desteğe ihtiyaç duyup duymadığı, meslek örgütü ve/veya sendika üyeliğinin olup olmadığı, yaşadığı yer, iletişim bilgileri, gözaltı/tutukluluk durumunun olup olmadığı.]

2. İletişim ağı kurularak ihraç edilen hekimler arasındaki bağın güçlendirilmesi,
3. Odaların ve TTB'nin hekimler ile ilişkilerinin geliştirilmesi için gösterilen çabaların artırılması,
4. Odaların işten atılan üyeleri ile iletişimini sağlayacak bir haberleşme ağının kurulmasının sağlanması,
5. İletişim kurulamayan hekimlere ulaşabilmek için sosyal medya sayfası oluşturulması ve yapılan çalışmaların paylaşarak kamuoyuna ve hekimlere duyurulması,
6. Uzmanlık dernekleri ile birlikte çalışılması, görüşlerinin alınması ve işbirliğinin sağlanması,
7. Tutuklu hekimlerin tespit edilmesi ve hukuksal sürecin takip edilmesi,
8. Elde edilen bilgilerin raporlandırılarak ulusal ve uluslararası düzeyde paylaşılması.

2. Dayanışmayı Örne

Dayanışmanın ruh sağlığına olumlu etkisi belirtildi. Mesleki dayanışmanın tüm sağlık çalışanları arasında yaygınlaştırılması için; kamuoyu oluşturma çalışmalarının başlatılması, sosyal medya, yazılı/görsel iletişim mekanizmalarının kullanılması önerildi. İç iletişim sağlanarak hukuksal-sosyal-istihdam açısından konularının ve gelişmelerin paylaşılmasının önemi vurgulandı. Dayanışmayı örme açısından aşağıda yer alan başlıklarda öneriler geliştirildi.

İstihdama yönelik dayanışmanın artırılması ve yaygınlaştırılması için öneriler:

1. Varolan iş olanaklarının (işyeri hekimliği, özel hastane vb.) yer aldığı bir havuzun oluşturulması, yeni çalışma olanaklarının yaratılması, kamuda çalışan ve işyeri hekimliği vb. olanaklara sahip olan meslektaşların olanaklarını paylaşmaları konusunda teşvik edilmesi,
2. İş arayan meslektaşlara iş sağlanması konusunda, TTB ve tabip odalarının devreye girerek istihdam, emek değerinin ucuzlatılması gibi sorunların çözümüne katkıda bulunması,

3. İstihdam sağlama konusunda sorun çıkaran özel hastaneler, işyerleri vb. kuruluşların kamuoyuyla paylaşılması.

Örgütsel- mesleki-sendikal dayanışmanın sağlanması için öneriler:

1. TTB, Eğitim-Sen, SES vb. yapılar arasındaki görüşmelere dayalı olarak, sendikalardan sağlanan maddi desteklerin adil dağıtımı ve ihtiyaç sahiplerine ulaştırılması konusunda ortak çalışmanın sürdürülmesi, ulusal plandaki desteklerin uluslararası sendikal merkezlerle dayanışma içinde yeniden planlanması,
2. Dünya Tabipler Birliği, uluslararası uzmanlık dernekleri federasyonları gibi kurumlarla sürecin paylaşılması; hazırlanan raporların sunulması,
3. Hukuksal bilgi akışını ve hukuksal desteği sağlayacak bir dayanışmanın oluşturulması; hukuksal destek almanın daha zor olduğu yerlerde, davaların kurumlar tarafından paylaşılması, gereken hallerde barolardan destek istenmesi,
4. Ekonomik dayanışmanın TTB tarafından örülmesi ve odaların bu dayanışmaya aktif katılması için TTB yasasında olmayan işsizlik dayanışma fonunun oluşturulması için gerekli girişimlerde bulunulması; konser vb. gibi etkinlikler düzenlenmesi ve elde edilecek gelirin ihraç edilenlere aktarılması.

Sosyal dayanışmanı için öneriler:

- Ülke genelinde hâkim kılınmak istenen korkunun dayanışma önündeki en büyük engel ve sorunu oluşturduğundan hareketle, korkuyu yenmek için dayanışma etkinliklerinin yapılması; bu etkinliklerin duyurulması ve paylaşılması,
- Ev ve iş yeri ziyaretleri, kahvaltı vb. etkinlikler, oturma eylemleri, ihraç edilen diğer meslek grubu ve kurumlarla dayanışmanın ortaklaştırılması,
- Kocaeli Dayanışma Akademisi'ne benzer yapıların oluşturulması,
- İhraç edildiği için çalıştığı kuruma alınmama gibi sorunlarla mücadele edilmesi,
- İhraç edilen ve edilmeyen hekimlerle birlikte ihraçlarla ilgili görsellerin hazırlanması ve paylaşılması,
- Cezaevindeki hekimlerin ailelerine ulaşılması,
- İhraç edilen hekimlerin/akademisyenlerin kongre vb. bilimsel etkinliklere katılımlarının sağlanmasına yönelik çalışma yapılması,
- İhraç edilenlerin çocuklarına burs sağlanması,
- İnsan öykülerinin paylaşılması; öykü yarışması, kısa film ve benzeri önerilerin hayata geçirilmesi.

3. İstihdam ve Geçim Sorunları

KHK'lerle atılan kişi sayısının artması, emek sömürsü, ucuz işgücü, kayıt dışı istihdam, birden fazla yerde çalışma zorunda kalma, meslek dışı çalışmaya zorlanma, işsizlik, KHK ile atılım gerekçesine bağlı ayrımcılık uygulamaları, özel hastanelerde işe yerleştirmede uzman-

pratisyen hekim konumundan kaynaklı ayrımcılık uygulamaları, pratisyen hekimler için işyeri hekimliği dışında seçenek azlığı, SGK'den kaynaklı provizyon verilmemesi, medula sistemi dışında bırakılma nedeniyle iş bulamama, yan dal uzmanlıklara kadro alamama, özel sağlık kurumlarının yapılan baskı ve yaşadıkları korku nedeniyle iş vermektan kaçınmaları ve işten çıkarmaları gibi sorunlar tespit edildi.

İstihdam ve geçim sorunları için öneriler:

1. TTB'nin web sayfasından iş ilanlarını duyurmada yararlanılması,
2. Yan dal uzmanlığı olan hekimlerin, yan dal kadrolarının olmaması nedeniyle çalışabilecekleri kurum bulamamaları durumunda, ana dal uzmanlık alanlarında çalışabilmeleri için Bakanlıkla görüşülmesi,
3. Sağlık Bakanlığı'nın genelgesine karşın, valilerin sağlık kurum ve kuruluşlarına ihraç edilen hekimlerin isimlerini bildirmesi nedeniyle özel kurumlarda yaşanan çalışma sorunuyla ilgili belgelerin TTB Merkez Konseyi'ne iletilmesi, Merkez Konsey'in sorunun çözümü için gerekli girişimlerde bulunması,
4. Tabip odaları yönetiminin; ihraçlar nedeniyle hekimleri işe almayan özel hastanelerle, ziyarette bulunarak görüşme yapması ve süreci takip etmesi,
5. SGK kayıtlarından, ihraç edilen hekimlerin KHK ile atılmış olduğuna ilişkin ibarelerin kaldırılmasıyla ilgili çalışma yapılması,
6. Fişlemeye karşı çalışma yapılması,
7. Belediyelerle işyeri hekimi olarak istihdam için görüşülmesi,
8. İşsizlik maaşının KHK'lerle atılanlara da ödenmesi için çalışma yapılması,
9. Tabip odalarının işyeri hekimliği sertifikası olan ihraç edilmiş hekimlerin OSGB'lerde çalışmasıyla ilgili zorluk durumunda, sorunun çözümü için girişimlerde bulunması,
11. Tam zamanlı işyeri hekimliği yapanların, ihraç edilenlere iş imkânı yaratılması için katkı ve paylaşımında bulunması.

4. Hak İhlalleri ve Sosyal Sorunlar

1. Sürecinin hukuk dışılığı nedeniyle hak arama yollarının kapalı olması,
2. İhraçları protesto etmenin soruşturma konusu yapılması,
3. Uzmanlık eğitimi sırasında ihraç edilenlerin eğitim haklarının gasp edilmesi, uzmanlık sınavını kazananların başlayamaması, doçentlik sınav başvurularının iptal edilmesi, zorunlu hizmet atamalarında gecikmeler olması,
4. Kongre, sempozyum vb. bilimsel aktivitelere katılımın engellenmesi, belirlenmiş konuşmaların ve programların iptali, uzmanlık derneklerinin yönetim vb. kurullarındaki görevlerin hiçbir yasal dayanak olmaksızın uzmanlık derneklerince iptal edilmesi, yayınların reddedilmesi,
5. Seyahat özgürlüğüne yönelik kısıtlama/engellemeler; ihraç edilen hekimlere ve ailelerine yurtdışına çıkış yasağı konması,
6. İhraç edilenlerin sosyal güvenceleri ve emeklilikle ilgili yaşadıkları sorunlar,

7. Fakülte içerisindeki odaların boşaltılması ve ASM'lerdeki donanımların devredilmesi aşamasında yaşanan sorunlar,
8. Muhabirliğin çok yaygın olması,
9. "Biz ve onlar" yaklaşımları ile ayrımcılık yapılması,
10. Çocuklarla ilgili sorunlar (ayrımcılık, kreşten çıkarılma, mahallede oyuna alınmama vb.).

Hak ihlalleri ve sosyal sorunların çözümü için öneriler:

1. İhraç edilenlere ulaşılması, iletişime geçilmesi,
2. Yapılan çalışmaların hekimlere duyurulması,
3. İşe geri dönmek için yapılan eylem ve etkinliklerin desteklenmesi, çoğaltılması,
4. İhraç edilenlerin sendikal ve demokratik haklarının savunulması,
5. İhraç edilenler nedeniyle sağlık ortamında ortaya çıkan olumsuzlukların belirlenmesi (hizmet, eğitim ve sağlık hakkı bağlamında ortaya çıkan sorunların raporlanması; örnek olguları saptama gibi çalışmaların yapılması),
6. İhraç edilenlerin sosyal güvenceleri ile ilgili olarak bilgi akışının sağlanması:
 - a) SGK'ye gelir testi için başvurulması; en düşük primden GSS primi yatırılması ceza ödememek için 3 ayın sonunda gelir testi için başvurulması,
 - b) Çalışan eşin sosyal güvencesinden yararlanılması,
 - c) Hukuki süreç devam ederken prim ödememek için sosyal güvence için başvurulması.
7. Emekliliği gelmiş olup da ihraç edilenlerin emekliliğe başvurmaları aşamasında ve başvuru yapanların emekli olmaları geciktiğinde hukuksal destek verilmesi,
8. Yaşanan hukuksuzlukların her gün, bölge bölge izlenmesi, yayımlanması; bellek arşivi oluşturulması.